

voorstelling van zaken door anderen en zich gingen afvragen of die ook bruikbare vragen opleverden voor de eigen kring.

Juist waar in redactie en lezerskring van het Documentenblad die verschillende overtuigingen elkaar ontmoeten en nuttig op elkaar in blijken te werken, ontstond de vraag naar een geschikt thema om geïnteresseerden samen te brengen voor een uitwisseling van gedachten.

Het thema 'emancipatie' lijkt daarvoor zeer bruikbaar, omdat verschillende groepen met uiteenlopende gegevens samengebracht kunnen worden onder dit duidelijke gezichtspunt.

Of de al voorhanden studies voldoende materiaal opleveren, of opnieuw rechtstreeks onderzoek in de bronnen nodig blijkt, of er vragen gesteld worden waarop de bronnen onmogelijk antwoord kunnen geven - dat zal allemaal aan de dag kunnen treden bij de ontmoeting van deskundigen en belangstellenden.

In elk geval kan die ontmoeting er toe bijdragen, dat het documentatieblad zelf nog beter aan zijn doel gaat beantwoorden: emancipatie van de geschiedschrijving van deze periode.

O. J. de Jong
14 juni 1978

* * * * *

67

EMANCIPATIE. Enkele voorlopige notities

J. Hendriks

Emancipatie als begrip.

E wordt in de sociologie in hoofdzaak in twee betekenissen gebruikt:

- als aanduiding van een bepaald wetenschapsprogramma
- als aanduiding van empirisch waarneembare processen, waarbij een subject¹ vanuit een als negatief beoordeelde situatie² op weg gaat naar een meerwaardige situatie³. Die elementen worden zeer verschillend gevuld, maar er zijn twee hoofdstromingen te ontdekken waarin *E* resp. wordt gezien als:
 - de beweging van de mens(heid) vanuit een situatie van vervreemding en gebondenheid, naar het rijk der vrijheid
 - de beweging van een minoriteit die, vanuit een toestand die gekenmerkt wordt door discriminatie, streeft naar erkenning van haar gelijkwaardigheid en naar gelijke behandeling.